

Тенденція до зростання вагомості екологічного оподаткування все більше поширюється світом. Нашій державі необхідно імплементувати закордонний досвід шляхом налагодження ефективного механізму адміністрування еко-податків в обсягах, достатніх для здійснення потрібних заходів для забезпечення охорони довкілля.

Література:

1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-17(Редакція від 01.02.2016, підстава 909-19)
2. Державна фіскальна служба України. Світовий досвід оподаткування (досвід розвитку та модернізації податкових служб сіту) [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/>
3. Указ Президента України № 5/2015, 12.01.2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»»

Юлія Швець

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н, доцент Василевська Г. В.

МЕТОДИ ПРОТИДІЇ УХИЛЕННЮ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ

В усі часи проблема оподаткування була і залишається надзвичайно актуальною, оскільки податки є найбільшим джерелом формування державних фінансових ресурсів, без якого держава не може стабільно і досконало виконувати свої функції. Одним із основних факторів, які негативно впливають на наповнення бюджету, впродовж багатьох років залишається «тіньова» економіка, значну частину якої займає незаконна мінімізація оподаткування. У сучасних умовах ведення національного господарства, під тиском тривалої кризи, військового втручання на територію України та ін. негативних чинників, ухилення від сплати податків є однією із найгостріших проблем і потребує негайного вирішення. На сьогоднішній день ця проблема сприяє не лише протиправному збагаченню, а й супроводжується відповідною реакцією суспільства на неефективну і обтяжливу податкову систему. В свою чергу, поширення незаконних схем «відмивання грошей», переведення суб'єктів господарювання в офшори не дозволяє податковим органам належним чином здійснювати контроль за сплатою податків і зборів [1, с. 39].

Проблеми детінізації економіки та методи боротьби з ухиленням від оподаткування розглядалися багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями, серед яких доцільно виділити таких як: Г. Василевська [4], О. Долгий [1], В. Коротун [3], А. Крисоватий [4], Н. Рубан [2] та багато інших. Праці цих науковців внесли значний вклад в опрацювання основних засад економічної протидії тіньовим явищам у податковій сфері, однак на сьогоднішній день існує багато нюансів щодо вирішення цієї проблематики.

До основних факторів, які обумовлюють незаконну мінімізацію сплати податків, варто віднести:

— непрозоре та недосконале законодавство, а також неповне правове врегулювання оподаткування окремих господарських операцій;

— відсутність затвердженої методології податкового обліку, такої, яка визначена стосовно бухгалтерського обліку;

— непрофесійність або відсутність юридичного супроводу під час здійснення податкових перевірок;

— вихід за межі компетенції ревізорів-інспекторів, що виявляється у невиконанні відомчих наказів стосовно відображення в акті перевірки тільки обґрунтованих даних без суб'єктивних припущень перевіряючих, які не мають підтверджених доказів та висновків щодо дій посадових осіб підприємств;

— підвищений рівень корупції контролюючих органів тощо [1, с. 40].

На нашу більшість науковців, основні причини, які спонукають суб'єктів господарювання мінімізувати податкові платежі або ж і повністю ухилитись від сплати можна розбити на такі чотири групи (табл. 1) [3, с. 22].

Відстеживши проблемні моменти, варто визначити основні вектори подолання проблемних питань. Задля цього державі необхідно:

— боротися з такими значними недопрацюваннями у сфері оподаткування, оскільки для будь-якої економіки незаконна мінімізація податкових платежів є надзвичайно негативним явищем;

— зменшення податкового тиску шляхом застосування відповідних податкових преференцій;

— проводити роз'яснювальну роботу із платниками податків для підвищення податкової культури в суспільстві, запровадити та розробити загальнонаціональну програму формування належної податкової культури на державному рівні;

— створити відповідну інформаційну базу підприємств, організацій, установ і громадян України, які ухиляються від сплати податків;

— внести до податкового законодавства доповнення в розділі використання податковими органами непрямих методів податкового контролю поряд із прямими із законодавчим затвердженням методики визначення суми податкових зобов'язань за непрямыми методами;

— запровадити обов'язковість державної реєстрації філій, відділів та представників фірм як юридичних осіб;

— виховання у платників патріотичних почуттів щодо обов'язку сприяти розвитку держави шляхом сплати податків в обмін на суспільний добробут [2].

Таблиця 1

Основні причини, які спонукають платників податків до незаконної мінімізації оподаткування

Причини	Зміст
Економічні	Велике та несправедливе податкове навантаження, збільшення частки збиткових підприємств, інфляція, низький рівень платіжної дисципліни
Соціальні	Низький рівень податкової культури в суспільстві, недовіра до податкових органів, постійне зниження платоспроможності населення, негативне ставлення населення до оподаткування
Організаційні	Неефективна система податкового адміністрування, низький кваліфікаційний рівень працівників податкових органів, низький рівень податкового контролю
Правові	Нестабільність та недосконалість податкового законодавства, необізнаність із податковим законодавством, правова незахищеність платників податків

Примітка: літературне джерело [3, с. 22]

Отже, використання схем незаконної мінімізації сплати податків стало своєрідним джерелом збагачення порушників податкового законодавства. Підприємства та організації застосовують у своїй господарській діяльності різноманітні протизаконні схеми, які дають змогу зменшити або ж і взагалі ухилитися від сплати податкових платежів. Для того, аби зменшити масштаби незаконної мінімізації оподаткування, потрібно податкове законодавство налаштувати базуючись на таких основних принципах як: стабільність, зрозумілість, прозорість, відсутність податкової дискримінації, підвищення рівня викриття фактів ухилення від оподаткування.

Вирішення проблеми незаконної мінімізації сплати податкових платежів шляхом використання ефективних методів протидії ухиленню від сплати податків дозволить збільшити обсяг та стабілізувати надходження податкових платежів до бюджетів різних рівнів та цільових

фондів України, а це, в свою чергу, забезпечить збалансований економічний розвиток нашої держави.

Література:

1. Долгий О. О. Удосконалення правового механізму протидії «тінізації» економіки України / О. О. Долгий, О. А. Долгий // Податковий кодекс України: практика реалізації та перспективи вдосконалення: матер. наук.-прак. круглого столу / Держ. подат. служба України, Нац. унів. ДПС України, Наук.-досл. центр з проблем оподаткування. – Ірпінь, 2011. – 156 с. – С. 39-41.
2. Рубан Н. Усі схеми мінімізації відомі. І ми доклали максимум зусиль для їх руйнування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sta.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244662&cat_id=90622
3. Коротун В. І. Проблеми мінімізації сплати податків в Україні // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 6. – С. 21-24.
4. Крисоватий А. І. Новітня парадигма преференційного оподаткування [монографія] / Андрій Крисоватий, Галина Василевська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 260 с.

Наталя Шкільна

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Амбрик Л. П.

ГАРМОНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Згідно угоди між Європейським Союзом (ЄС) та Україною зближення законодавства України та ЄС є однією з важливих умов покращення економічних зв'язків між країнами. Згідно з програмою інтеграції України в ЄС, пріоритетність співпраці України з окремими державами - членами ЄС викликана тим, що дане зближення буде визначати напрямок економічного прогресу і політичну стабільність в країні в довгостроковій перспективі. Тісна співпраця України і ЄС дозволить забезпечити в Україні сприятливий клімат для внутрішніх та зовнішніх інвестицій, вільний рух капіталу, покращить умови захисту інвестицій.

Зважаючи, на те, що Україна прямує в Європейський Союз, це вимагає певних змін податкової системи, які повинні вивести нашу державу на рівень розвитку країн Європи. На жаль, сьогодні вітчизняна податкова система служить фактором, який знижує міжнародну конкурентоспроможність України, сприяє зростанню тіньового сектора економіки, поширенню корупції та зростання соціальної несправедливості в суспільстві. Необхідність адаптації вітчизняних податків до законодавства ЄС визнається багатьма вітчизняними і зарубіжними фахівцями [1, с. 2] та сформульована у Стратегії економічного і соціального розвитку України (2004–2015 рр.) «Шляхом європейської інтеграції» [2, с. 215], проте бракує чіткого розуміння напрямку такої адаптації, ступеня відповідності вітчизняної податкової системи європейським вимогам, а також власне актуальних тенденцій у країнах ЄС. Гармонізація податкового законодавства зазвичай зумовлюється потребою у підвищенні конкурентоспроможності європейських економік у протистоянні з іншими «центрами» світової економіки та привабливістю податкової конкуренції для бідніших країн. Податковий тиск в Україні не є надто високим порівняно з європейськими країнами, але він нерівномірно розподілений.

Із створенням ЄС, поглиблення європейської економічної інтеграції закономірно обумовило розвиток концепції міждержавної податкової гармонізації. Вона передбачає розробку загальної стратегії країн у сфері оподаткування на певному етапі інтеграційної взаємодії, координацію податкової політики, систематизацію та уніфікацію окремих податків і податкових систем країн, що входять до складу міжнародних регіональних об'єднань [3]. Маастрихтським договором також визначені основні положення країн ЄС щодо уніфікації непрямих податків: ПДВ сплачується в країні походження, єдність основної ставки ПДВ (не менше 15%) та пільгової (не менше 5 %), обмежене коло товарів, яке може бути звільнено від